sustainable thriving achieving
East Dunbartonshire Council
www.eastdunbarton.gov.uk

East Dunbartonshire Plana Gàidhlig 2024-2029

Clàr-Innse

Facal-tòiseachaidh 3

1. Ro-Ràdh 4

2. Gàidhlig Ann An Siorrachd Dhùn Breatann An Ear 5

3. Gàidhlig Taobh A-Staigh Alba 6

4. Achd Na Gàidhlig (Alba) 2005 6

5. Plana Nàiseanta Na Gàidhlig 7

6. In-Sgrùdadh Air Comas Ann An Àidhlig 7

7. Co-Chomhairleachadh Air An Dreach Plana Gàidhlig 7

8. Prìomh Phrionnsapalan 8

9. Gealltanasan A' Phlana 9

- 1. Meudachadh Cleachdadh Na Gàidhlig 9
- 2. Meudachadh ionnsachadh na gàidhlig 11
- A. Amasan Seirbheis Chorporra 15
- B. Conaltradh Leis A' Phoball 16
- C. Fiosrachadh 18
- D. Luchd-Obrach 20
- E. Corpas Na Gàidhlig 22

Tha an dreach plana seo air ullachadh fo Earrann 3 de Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus chaidh aontachadh le Bòrd na Gàidhlig air 22 Màrt 2024

Facal-tòiseachaidh

Tha mi air leth toilichte Plana Gàidhlig 2024-29 a chur an aithne dhuibh, a tha a' mìnicheadh ar n-amasan, ar n-àrd-mhiann agus ar dealais a thaobh adhartachadh agus taic do chleachdadh na Gàidhlig ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Tha sinn a' tuigsinn cudromachd na Gàidhlig mar phàirt riatanach de dhualchas cultarach na h-Alba agus mar chànan oifigeil ann an Alba.

Tha Siorrachd Dhùn Breatann an Ear a' leantainn air adhart a' gabhail ri cudromachd cànain, cultair agus foghlaim Gàidhlig, a' tuigsinn an cuid luaich ionmholta a thaobh dualchas cultarach ionadail agus nàiseanta. Tha ar dealas làidir na laighe ann an co-thaobhadh le Plana Nàiseanta na Gàidhlig agus a bhith a' coileanadh ar dleastanasan a tha ùghdarraichte le Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, agus a tha uile riatanach ann am faotainn tèarainteachd don Ghàidhlig ann an Alba san àm ri teachd.

A' togail air soirbheachadh nam Planaichean Gàidhlig roimhe seo a' còmhdach 2013-18 agus 2018-23, tha an t-eagran seo de Phlana Gàidhlig Siorrachd Dhùn Breatann an Ear a' toirt seachad dealbh mhionaideach air ar n-oidhirpean co-obrachail airson ionnsachadh na Gàidhlig a neartachadh agus cleachdadh air a' Ghàidhlig adhartachadh taobh a-staigh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Ann an dealbhadh a' phlana, tha sinn air a bhith ann an dlùth cho-obrachadh le co-obraichean bho dhiofar Sheirbheisean na Comhairle, agus le Bòrd na Gàidhlig (am prìomh bhuidheann poblach le uallach airson leasachadh na Gàidhlig adhartachadh ann an Alba) agus tro chom-pàirteachas le prìomh luchd-ùidhe.

Tha sinn a' creidsinn gu bheil àite cudromach aig a' Ghàidhlig ann a bhith ag adhartachadh iomadachd agus in-ghabhail, agus tha sinn dealasach a thaobh obrachadh le coimhearsnachdan Gàidhlig agus le daoine fa leth gus cuideachadh le taic a thoirt don chànan agus do a cleachdadh leantainneach.

Tha sinn a' gabhail ris gu bheil dùbhlain ann an adhartachadh na Gàidhlig leis am feumar dèiligeadh, a' gabhail a-steach an fheum air barrachd ghoireasan agus taic do fhoghlam Gàidhlig a thuilleadh air an fheum air an àireamh de luchd-labhairt na Gàidhlig a mheudachadh.

Ach, tha sinn dealasach a thaobh a bhith ag obair còmhla ri buidhnean poblach eile agus luchd-ùidhe gus faighinn thairis air na dùbhlain sin agus dèanamh cinnteach gun lean a' Ghàidhlig oirre a' soirbheachadh ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

Bidh na h-in-sheallaidhean a fhuaireadh bho Chunntas-sluaigh 2022 a' frithealadh mar bhunait chudromach air ar tuigse don Ghàidhlig ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Stiùiridh na h-in-sheallaidhean sin sinn fhad 's a tha sinn a' strì ri ar Prìomhachasan Ro-innleachdail agus amasan na Seirbheis Chorporra a thoirt gu buil. Tha an oidhirp seo a' seasamh mar eileamaid bhuntainneach nar dealas leantainneach air inbhe na Gàidhlig agus a h-àite bunaiteach sa choimhearsnachd a dhìon.

Tha sinn an dòchas gum brosnaich ar Plana Gàidhlig buidhnean eile gu ceumannan gnìomhach a ghabhail ann an taic don Ghàidhlig agus a luchd-labhairt. Tha sinn a' coimhead air adhart ri bhith ag obair le ar coimhearsnachdan, luchd-ùidhe, com-pàirtichean, agus luchd-obrach gus ar plana a bhuileachadh agus cuideachadh le taic a thoirt don Ghàidhlig agus a cultar beòthail.

Councillor
Gordan Low

1. Ro-Ràdh

Tha Siorrachd Dhùn Breatann an Ear ann an taobh an iar meadhan Alba. Tha i stèidhichte tuath air Abhainn Chluaidh agus an ear air Baile Ghlaschu. Tha a' chomhairle a' còmhdach sgìre de mu 67 mìltean ceàrnagach le àireamh sluaigh de thimcheall air 109,000 neach. Am measg nam prìomh bhailtean ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, tha Bearsden, Muileann Daibhidh, Drochaid an Easbaig agus Cathair Cheann Tulaich. Tha an sgìre aithnichte airson a seallaidhean bòidheach le cnuic, coilltean agus tuath a' cuairteachadh ar bailtean mòra is beaga. Tha sinn aithnichte cuideachd airson ar comharran-tìre eachdraidheil a' gabhail a-steach Balla Antonine, làrach Dualchas Cruinneil UNESCO.

On a chaidh a cruthachadh ann an 1996, tha còmhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear aithnichte mar chomhairle adhartach agus èifeachdach agus dealasach a thaobh feumalachdan luchd-còmhnaidh agus luchd-obrach an àite a fhrithealadh. Tha a' chomhairle gu làithreach a' fastadh mu 5281 cosnaiche fa leth a tha a' solarachadh raon eadar-mheasgte de sheirbheisean air feadh na sgìre. Tha àrd-oifis na comhairle stèidhichte sam Marina, ann an Cathair Cheann Tulaich.

Aig Coinneamh Buidseat na Comhairle, dh'aontaich sinn ar Buidseat Teachd-a-steach Choitcheann airson 2023/24 agus Prògram Calpa ath-sgrùdaichte. Le tuairmse air caiteachas de chòrr air £322 millean agus maoineachadh de £301.4 millean ri fhaotainn, b' e am beàrn maoineachaidh de £20.6 millean am beàrn a bu mhotha a bha aig a' Chomhairle ri dèiligeadh ris a-riamh thar ùine de aon bhliadhna. Chaidh meudachadh de 5% aontachadh sa Chìs Chomhairle, a' lùghdachadh a' bheàirn ionmhasail le £1.37 millean a bharrachd agus a' meudachadh cosgais bhliadhnail Bann D le £67.41. Tha com-pàirt is conaltradh coimhearsnachd dha-rìribh aig cridhe nan co-dhùnaidhean a tha sinn a' dèanamh.

Mar aon de na 32 Comhairle ann an Alba, tha Siorrachd Dhùn Breatann an Ear air a gearradh sìos ann an uàrdan ioma-bhall, le trì no ceithir chomhairlichean a' riochdachadh math na coimhearsnachd ionadail sa chomhairle. Is iad na seachd uàrdan ioma-bhall Uàrd 1 – Muileann Daibhidh, Uàrd 2 - Bearsden a Tuath, Uàrd 3 - Bearsden a Deas, Uàrd 4 – Drochaid an Easbaig a Tuath agus Camas, Uàrd 5 - Drochaid an Easbaig a Deas, Uàrd 6 – Lèanaidh agus Cathair Cheann Tulaich a Deas, Uàrd 7 – Cathair Cheann Tulaich an Ear is Tuath agus Twechar. Bha toradh de bheag-chuid ann an taghaidhean na Comhairle Ionadail ann an 2022, a tha air a stiùireadh le Pàrtaidh Nàiseanta na h-Alba.

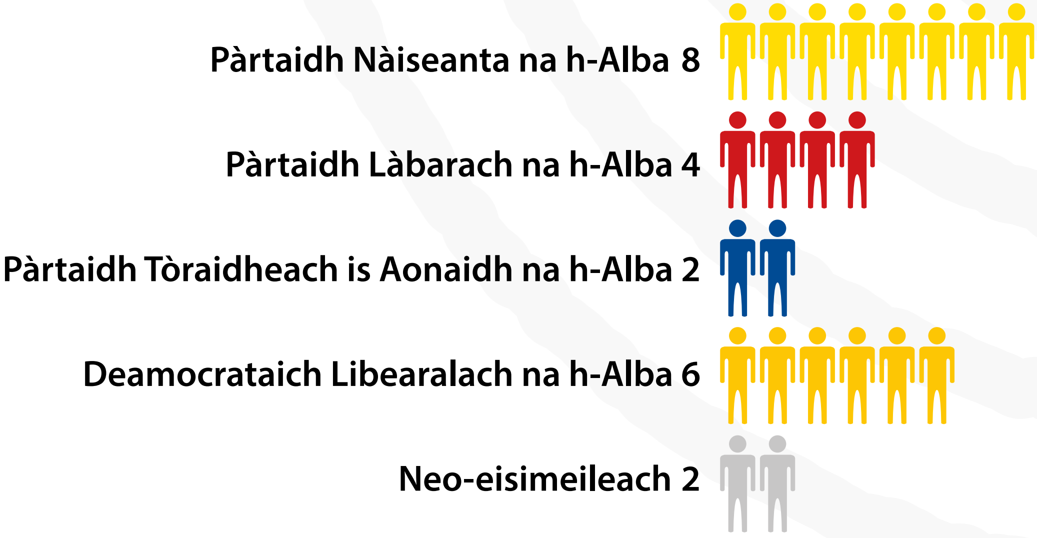

2. Gàidhlig Ann An Siorrachd Dhùn Breatann An Ear

A rèir thoraidhean cunntas-sluaigh 2011, bha 0.9% de dh'àireamh-sluaigh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear comasach air Gàidhlig a labhairt, agus bha eòlas air Gàidhlig aig 1% den àireamh-sluaigh. Tha clàr 1 gu h-ìosal a' toirt seachad fiosrachadh nas mionaidiche.

Tuigsinn Gàidhlig labhairte ach neo-chomasach air labhairt, leughadh no sgrìobhadh	351
Labhairt, leughadh is sgrìobhadh Gàidhlig	498
Labhairt Gàidhlig ach chan eil leughadh no sgrìobhadh	336
Labhairt agus leughadh Gàidhlig ach chan eil sgrìobhadh	83
Leughadh agus/no sgrìobhadh Gàidhlig ach chan eil labhairt	72
Gach neach aois 3+ comasach air labhairt, sgrìobhadh no tuigsinn Gàidhlig	**1,340**
Gun eòlas sam bith air Gàidhlig	100,659
Gach neach aois 3+	101,999

Tha iadsan le comasan Gàidhlig a' còmhnaidh anns na coimhearsnachdan air feadh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, ach tha dùmhlachdan nas motha ann am Bearsden, Drochaid an Easpaig, Cathair Cheann Tulaich agus Muileann Daibhidh.

3. Gàidhlig Taobh A-Staigh Alba

Bheir foillseachadh air Cunntas-sluaigh 2022 dhuinn in-sheallaidhean nas ùire air inbhe na Gàidhlig ann an Alba.

A rèir Cunntas-sluaigh 2011, bha ìre air choreigin de sgilean Gàidhlig aig 87,100 neach fa leth ann an Alba (timcheall air 17% den àireamh-sluaigh). Am measg nan daoine fa leth sin, bha:

- 32,400 comasach air Gàidhlig a thuigsinn, a labhairt, a leughadh agus a sgrìobhadh.
- 57,600 comasach air Gàidhlig a labhairt.
- 6,100 comasach air Gàidhlig a leughadh agus/no a sgrìobhadh, ach cha b' urrainn a labhairt.
- 23,400 comasach air Gàidhlig a thuigsinn ach cha robh air labhairt, leughadh no sgrìobhadh.

Ged a bha meudachadh beag anns an àireamh de dhaoine fa leth (aois a trì agus nas sine) le sgilean farsaing Gàidhlig eadar Cunntasan-sluaigh 2001 agus 2011, ag èirigh bho 31,500 ann an 2001 gu 32,400 ann an 2011, bha lùghdachadh faicsinneach a thaobh sgilean Gàidhlig ann an Alba.

- Chaidh an àireamh de dhaoine (aois a trì agus nas sine) a bha comasach air Gàidhlig a labhairt, sìos 1.8% eadar 2001 agus 2011.
- Chaidh an àireamh de dhaoine (aois a trì agus nas sine) a bha comasach air Gàidhlig a leughadh no a sgrìobhadh, sìos 13.2% eadar 2001 agus 2011.
- Chaidh an àireamh de dhaoine (aois a trì agus nas sine) a bha comasach air Gàidhlig a thuigsinn ach nach robh comasach air a labhairt, a leughadh no a sgrìobhadh, sìos 12.6% eadar 2001 agus 2011.

Air Latha Naoimh Anndra ann an 2019, chaidh Gàidhlig na h-Alba a thoirt a-steach mar chùrsa air an àrd-ùrlar air-loidhne, Duolingo. Bhon Mhàrt 2022, bha an cùrsa ann an Gàidhlig na h-Alba air 1.12 millean neach-ionnsachaidh a tharraing, le 431,000 den luchd-ionnsachaidh sin an sàs gu gnìomhach sa chùrsa. Gu h-iongantach, bha 25% den luchd-ionnsachaidh sin às an Rìoghachd Aonaichte. On uair sin tha Duolingo air a dhol ann an com-pàirteachas le Sabhal Mòr Ostaig gus leasachadh a' chùrsa a neartachadh nas motha.

4. Achd Na Gàidhlig (Alba) 2005

Chaidh Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, air a daingneachadh le Pàrlamaid na h-Alba, a chur an gnìomh le sùil ris a' Ghàidhlig a stèidheachadh mar chànan oifigeil ann an Alba, a' faotainn aithne co-ionann ri taobh Beurla.

Is e aon taobh follaiseach de Achd 2005, an solar a tha a' toirt cumhachd dha Bòrd na Gàidhlig òrdachadh do dh'ùghdarrasan ionadail Plana Gàidhlig a chur an gnìomh. Bha an solar seo air a dhealbhadh gus dèanamh cinnteach gum bi roinn phoblach na h-Alba a' cur gu gnìomhach ri bhith a' togail àm teachdail seasmhach don Ghàidhlig. Tha seo ga choileanadh tro inbhe is faicsinneachd a' chànain a thogail agus aig an aon àm a' cruthachadh shlighean dèanadach airson a cleachdadh.

Tha an sgrìobhainn a' riochdachadh a' Phlana Ghàidhlig a tha san amharc aig Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, air a chruthachadh gu mionaideach taobh a-staigh frèam-obrach Achd na Gàidhlig (Alba) 2005. Tha e a' mìneachadh ar modh-obrach ann an toirt Gàidhlig a-steach do ar fuincseanan obrachaidh, a' furastachadh cleachdadh air a' Ghàidhlig ann an conaltradh leis a' phoball agus le prìomh chom-pàirtichean, agus a' brosnachadh adhartachadh is leasachadh air Gàidhlig.

Tha am plana Gàidhlig seo air a leasachadh ann an dlùth-cheangal ris na slatan-tomhais reachdail ann an Achd 2005. A thuilleadh air sin, tha e air a leasachadh le beachdachadh ceart air Plana Nàiseanta na Gàidhlig agus air an Stiùireadh air Leasachadh Phlanaichean Gàidhlig.

5. Plana Nàiseanta Na Gàidhlig

Tha Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear a' seasamh gu làidir leis a' phrìomh amas ann am Plana Nàiseanta na Gàidhlig, a tha a' sireadh ri cleachdadh nas fharsainge air Gàidhlig adhartachadh, a' gabhail a-steach raon nas fharsainge de dhaoine fa leth agus tarsainn diofar cho-theacsaichean. Tha ar dealas a thaobh am prìomh amas seo a choileanadh air a thaisbeanadh tro ar n-oidhirpean a dh'aon ghnothaich, a' co-thaobhadh ri cinn-uidhe tar-ruigheach Plana Nàiseanta na Gàidhlig:

- Meudachadh cleachdadh na Gàidhlig taobh a-staigh ar buidhne agus a' brosnachadh barrachd dhaoine gu Gàidhlig a chleachdadh nas trice, nuair a bhios iad ag eadar-chonaltradh leinn.
- Meudachadh a' chothruim do dhaoine air Gàidhlig ionnsachadh mar phàirt de na h-obrachaidhean làitheil againn.
- Ìomhaigh dheimhinneach adhartachadh don Ghàidhlig cho tric 's as urrainn dhuinn, mar phàirt de na h-obrachaidhean làitheil againn mar bhuidheann.

6. In-Sgrùdadh Air Comas Ann An Àidhlig

Tha Comhairle Siorreachd Dhùn Breatann an Ear deiseil airson in-mheasadh a dhèanamh air comas cànain na sgioba-obrach aca, mar cho-phàirt bhunaiteach de na h-ullachaidhean don Phlana Ghàidhlig seo. Thèid an sgrùdadh comas cànain seo a choileanadh ann an co-rèir làidir ri ar dleastanasan reachdail mar a tha òrdaichte le Achd 2005 agus an stiùireadh a tha na lùib. Tha prìomh chinn-uidhe an sgrùdaidh seo dà-fhillte:

- Ar tuigse do chomasan Gàidhlig am measg ar luchd-obrach a neartachadh, taobh a-staigh Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
- Am meud de dh'ùidh agus iarrtas airson chothroman trèanaidh ann an Gàidhlig a dhearbhadh taobh a-staigh ar buidhinn obrach.

7. Co-Chomhairleachadh Air An Dreach Plana Gàidhlig

Ann an co-rèir ri Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, tha ùghdarrasan poblach òrdaichte in-chur a shireadh air an dreach Plana Gàidhlig aca mus cuirear a-steach e gu Bòrd na Gàidhlig. Chaidh an ùine ro-chomhairleachaidh a choileanadh le luchd-ùidhe agus dh'fhiosraich na toraidhean sin na modhan co-chomhairleachaidh an lùib beachdachadh air an Dreach Plana Gàidhlig 2023-28.

Ann an co-rèir ri ar dealas do dh'Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, thòisich sinn air co-chomhairleachadh is conaltradh airson ar dreach Plana Gàidhlig 2024-2029, Ghabh an co-chomhairleachadh àite eadar 6mh Samhain 2023 gu 17mh Dùbhlachd 2023. Thòisich sinn air pròiseas co-chomhairleachaidh farsaing gus ath-sgrùdadh a dhèanamh agus Plana Gàidhlig 2024-29 a thoirt gu buil. Fhuair sinn 253 freagairtean don t-suirbhidh air-loidhne. A thuilleadh air sin, ghabh 68 neach fa leth pàirt sna ceithir seiseanan den bhuidheann fòcais againn, a' gabhail a-steach coimhearsnachd, treas earrann agus buidhnean a' riochdachadh bhuidhnean co-ionannachd. Bha sgoiltean ionadail an sàs cuideachd mar a bha clubaichean òigridh agus buidhnean eucoltach. Bha na com-pàirtichean a' gabhail a-steach dhaoine bho mhion-bhuidhnean cinnidheach a thuilleadh air buidhnean taic slàinte inntinn agus sunnd.

Tha sinn air na freagairtean uile a fhuair sinn a sgrùdadh gu mionaideach. Cha robh sinn den bheachd gun robh an co-chomhairleachadh a' moladh riatanas air atharrachadh bunaiteach sa phlana san amharc. Tha am plana làithreach sùbailte gu leòr airson beachdachadh air mòran de na puingean a thog luchd-freagairt.

8. Prìomh Phrionnsapalan

Spèis Co-ionann
Fo sholaran Achd 2005, tha Bòrd na Gàidhlig ag obair gu gnìomhach a dh'ionnsaigh Gàidhlig a stèidheachadh mar chànan oifigeil ann an Alba, a' sùileachadh inbhe a bhios co-ionann ris a' Bheurla. Mar thoradh air sin, tha Bòrd na Gàidhlig a' coimhead gum bi ùghdarrasan poblach a' taisbeanadh anns na planaichean aca mar a bhios am prionnsapal seo air a bhuileachadh gu h-èifeachdach agus air a chumail suas ann an da-rìribh.

Tha Siorrachd Dhùn Breatann an Ear dealasach a thaobh barantachadh gu bheil co-phàirtean Gàidhlig sam bith a tha air an amalachadh a-steach do na h-obrachaidhean agus do na seirbheisean againn, air an cumail ris na h-aon ìrean càileachd is sàr-mhathais 's a tha air an solarachadh ann am Beurla.

Tairgse Ghnìomhach
Bidh Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear ro-ghnìomhach ann an sìneadh tairgse de ar seirbheisean Gàidhlig do ar cosnaichean agus don phoball. Tha am modh-obrach ro-ghnìomhach seo a' dèanamh cinnteach gu bheil faotainneachd air seirbheisean Gàidhlig air a chonaltradh gu soilleir do luchd-cleachdaidh na Gàidhlig, agus gu gnìomhach a' brosnachadh an cleachdaidh. Cuiridh an dòigh obrach seo taic ri misneachd am measg luchd-cleachdaidh na Gàidhlig, a' cur an cèill dhaibh gun tèid gabhail ris na roghainnean aca.

Àbhaisteachadh
Is e prìomh cheann-uidhe Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 seasmhachd agus fàs na Gàidhlig agus a cultar co-cheangailte, adhartachadh. Bidh comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear a' strì ri cothroman don phoball agus ar luchd-obrach airson Gàidhlig a chleachdadh, a dhèanamh àbhaisteach, a' co-thaobhadh leis na cinn-uidhe a tha mìnichte ann am Plana Nàiseanta na Gàidhlig.

9. Gealltanasan A' Phlana

1. Meudachadh Cleachdadh Na Gàidhlig			
Prìomhachas Ro-innleachdail	Obrachadh le com-pàirtichean agus gnothachasan gus cleachdadh air agus mothachadh don Ghàidhlig a mheudachadh air feadh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.		
Buil Mhiannaichte	Barrachd dhaoine a bhrosnachadh gu Gàidhlig a chleachdadh ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear le bhith a' cur taic ri coimhearsnachdan a' toirt aoigheachd do thachartasan Gàidhlig. Fiosrachadh a sgaoileadh gu barrachd dhaoine mu Ghàidhlig ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear le bhith a' cleachdadh shoidhnichean anns an dà chànan ann an àiteachan mar thogalaichean agus soidhne gearradh-airm na crìche.		
Cleachdadh Làithreach	Gu làithreach ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, tha sinn a' cuideachadh dhaoine gu bhith aithnichte mun Ghàidhlig le bhith a' cleachdadh shoidhnichean anns an dà chànan. Tha tachartasan agus cothroman air an adhartachadh tro Chomhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear agus Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.		
Gnìomhan a Dhìth	**Modh Measaidh**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Iomairt a phlanadh ann an com-pàirteachas le prìomh sheirbheisean comhairle, gus mothachadh a thogail don Ghàidhlig san fharsaingeachd agus mothachadh a thogail don Iomairt Cleachdi.	Aithisg conaltraidh a thoirt gu buil, a' mìneachadh buaidh na h-iomairt gus am Plana Gàidhlig adhartachadh.	Planadh ann an C3 agus C4 (2023-24) airson lìbhrigeadh ann an C1 (2025).	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirteachaidh. Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Na seirbheisean uile. Coimhearsnachd Gnothachais Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Stuthan Cleachdi fhollaiseachadh airson an cleachdadh, far a bheil sin iomchaidh.	Iomairt Cleachdi – Bòrd na Gàidhlig (gaidhlig.scot)	Planadh ann an C3 agus C4 (2023-24) airson lìbhrigeadh ann an C1 is C2 (2024).	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirteachaidh. Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Seirbheisean uile Coimhearsnachd Gnothachais Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Puist mu phrìomh iomairtean is thachartasan buntainneach san dà chànan a mheudachadh air sianalan Mheadhanan Sòisealta Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.	Susbaint dhidseatach a thoirt gu buil do na h-iomairtean buntainneach.	Planadh ann an C2 airson lìbhrigeadh ann an C3 (2023) agus Planadh ann an C1, 2 airson lìbhrigeadh ann an C3 (2024).	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirteachaidh. Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Na seirbheisean uile. A' coimhearsnachd Ghàidhlig. Coimhearsnachd Gnothachais Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

1. Meudachadh Cleachdadh Na Gàidhlig			
Nuair a bhios feum air, soidhnichean sean no briste atharrachadh, agus fiosrachadh aig àiteachan le soidhnichean air a bheil an dà chànan, a mheudachadh.	Bun-loidhne de na soidhnichean làithreach san dà chànan, a chlàradh. An àireamh de shoidhnichean dà-chànanach aig ionadan a mheudachadh air feadh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.	Bun-loidhne ann an C3;4 (2023-24) a choileanadh. Planadh ann an C1;2 agus lìbhrigeadh C3;4 (2024-25).	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirteachaidh. Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Na seirbheisean uile. A' coimhearsnachd Ghàidhlig. Coimhearsnachdan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Coimhearsnachd Gnothachais Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Coimhead ris na soidhnichean rathaid a th' againn gu làithreach, rannsachadh a dhèanamh air far am faodadh barrachd shoidhnichean leis an dà chànan a chur no atharrachadh air rathaidean air feadh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, a' gabhail a-steach aig oirean ar coimhearsnachdan. Dèanamh cinnteach gu bheil ainmean nan àiteachan ceart le bhith a' gabhail comhairle bho Ainmean-Àite na h-Alba, mar a bhios riatanach.	Nar prògram stiùiridh maoin rathaidean, nithear sgrùdadh agus lorgar badan cudromach far am faodadh soidhnichean, a tha a' gèilleadh do TSRGD (Riaghailtean Soidhnichean Trafaig) le dà chànan, a bhith air an suidheachadh. Thèid seann soidhnichean ionadachadh nuair a bhios feum air, ann an gèilleadh do TSRGD.	Planadh C3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh tro bheatha a' phlana.	Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Seirbheis Rathaidean. Sgioba Conaltraidh is Com-pàirteachaidh. Na seirbheisean uile. A' coimhearsnachd Ghàidhlig. Coimhearsnachdan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Prìomhachas Ro-innleachdail	Dèanamh cinnteach gu bheil buileachadh a' phlana air a stiùireadh le riochdachadh bho phrìomh raointean seirbheis taobh a-staigh na Comhairle.		
Buil Mhiannaichte	Cuiridh Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan aonta ris na cumhachan iomraidh, a' coinneachadh gach ràithe gus adhartas a sgrùdadh, le geàrr-iomraidhean gan cur ri chèile gus aithisg bhliadhnail a chruthachadh do gach bliadhna den Phlana.		
Cleachdadh Làithreach	Tha fòram an oifigeir obrachaidh a' coinneachadh glè ainneamh.		
Gnìomh a Dhìth	**Modh Measaidh**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Na cumhachan iomraidh do Fhòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan, ath-sgrùdadh.	Na cumhachan iomraidh do Fhòram Planadh Gnìomha Cho-ionannachdan, aontachadh agus coinneamhan a chur air dòigh.	An t-Samhain 2023.	Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Prìomh sheirbheisean. Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan a' coinneachadh gach ràithe gus lìbhrigeadh a phlanadh agus adhartas a sgrùdadh.	Bidh clàr de choinneamhan air a thoirt fa-near agus air a sgaoileadh gu buill. Thèid geàrr-aithisg bho fhòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan a chur ri chèile, a' gabhail a-steach inbhe chomharran RAG.	Coinneachadh uair san ràithe gach bliadhna rè beatha a' phlana.	Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Prìomh sheirbheisean. Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

1. Meudachadh Cleachdadh Na Gàidhlig			
Aithisg bhliadhnail a sholarachadh, a' comhairleachadh mu adhartas na bliadhna sin a thaobh a' Phlana Ghàidhlig (2024-29).	Thèid aithisg sgrùdaidh bhliadhnail a' gabhail a-steach geàrr-aithisgean, a thoirt do Chomhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear airson aonta, agus an uair sin gu Bòrd na Gàidhlig agus Bòrd Com-pàirteachas Planaidh Coimhearsnachd Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.	Planaig do C1, 2 is 3 agus thoir aithisg gu buil do C4 gach bliadhna rè beatha a' phlana.	Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Compàirteachas. Prìomh sheirbheisean. Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Coimhearsnachd Gnothachais Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

2. Meudachadh ionnsachadh na gàidhlig			
Prìomhachas Ro-innleachdail	An dleastanas a ghabhail os làimh fo Achd an Fhoghlaim (Alba) 2016 gu taic agus adhartachadh a chur ri Foghlam Gàidhlig; a' dèanamh cinnteach gu bheil sgoilearan air an gleidheadh aig prìomh ìrean eadar-ghluasaid, ag adhartachadh meudachadh sna h-àireamhan a' clàradh ann am FMG agus a' dèanamh cinnteach gu bheil planaichean leasachaidh bliadhnail nan àite, gus ìrean agus aithisgean càileachdail a sholarachadh.		
Buil Mhiannaichte	Leantainn air adhart ag adhartachadh meudachadh ann an àireamhan a tha clàradh ann am Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig (GME) agus gleidheadh air àireamhan aig ìrean eadar-ghluasaid tron lìbhrigeadh air FMG 3-18.		
Cleachdadh Làithreach	Tha pàrantan gam fiosrachadh mun roghainn a thaobh Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig rè nan tràth-bhliadhnaichean agus sa phròiseas clàraidh aig P1. Tha ar lìbhrigeadh rè 3-18 a' dèanamh cinnteach gu bheil sgoilearan EDC air an clàradh ann an Acadamaidh Dhrochaid an Easbaig gus leantainn orra le FMG. Bidh Bun-sgoil Innis an Uillt agus Acadamaidh Dhrochaid an Easbaig ag aithris air buaidh tro aithisg Inbhean is Chàileachdan na sgoile agus a' stèidheachadh amasan sònraichte airson Gàidhlig nam planaichean leasachaidh bliadhnail.		
Gnìomhan a Dhìth	**Modh Measaidh**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Bidh sinn a' sanasachadh agus ag adhartachadh ar lìbhrigidh air Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig tarsainn sgìre na comhairle mar phàirt de ar n-iomairtean do na tràth-bhliadhnaichean agus clàradh P1.	Gabhaidh sinn a-steach buaidh nam puist iomairt anns an earrann conaltraidh dhidseatach, a' mìneachadh na h-aithisg sgrùdaidh bhliadhnail. Clàraidh sinn an àireamh de chothroman stèidhichte sa choimhearsnachd air FMG adhartachadh, a' gabhail a-steach tachartasan New Scot, seiseanan Book-bug. Clàraidh sinn amannan clàraidh sgoilearan.	Planadh airson C4 2023, buileachadh C1 ann an 2024, agus sna bliadhnaichean às dèidh sin rè beatha a' phlana.	Foghlam. Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt. Coimhearsnachdan Gàidhlig. Buidhnean Phàistean Coimhearsnachd. Sgoiltean-àraich. Luchd-cùraim Chloinne Com-pàirteachail. Solaran às dèidh sgoile. Coimhearsnachdan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Gnothachasan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

2. Meudachadh ionnsachadh na gàidhlig			
Taobh a-staigh ar planaichean leasachaidh sgoile, suidhichidh sinn amasan sònraichte airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig, ag aithris air buaidh tron aithisg inbhean is càileachdan bliadhnail againn.	Thèid innteartan a sgrùdadh agus càileachd a bharantachadh tron cheangal leis an Oifigear Leasachaidh Càileachd agus a mheasrachadh le Sgioba Leasachaidh Càileachd nas fharsainge.	Beatha a' phlana a rèir an t-seisein sgoile.	Seirbheis Foghlaim. Comhairle nan Sgoilearan. Comhairle nam Pàrant.
Dèanamh cinnteach gu bheil pàrantan/ luchd-cùraim air am fiosrachadh mun tairgse a tha ri faotainn a thaobh leantainn le FMG tron fhoghlam àrd-sgoile ann an Acadamaidh Dhrochaid an Easbaig.	Thèid sgrùdadh a dhèanamh air ìre-cleachdaidh na Gàidhlig aig ìrean àrd-sgoile. Bheir sinn fiosrachadh soilleir agus mionaideach do dhaoine òga agus an teaghlaichean/luchd-cùraim mu bhuannachdan foghlam Gàidhlig, an curraicealam, agus na cothroman an lùib dhreuchdan-beatha san àm ri teachd.	Planaig airson C4 2023, le buileachadh C1 ann an 2024, agus sna bliadhnaichean às dèidh sin rè beatha a' phlana.	Seirbheis Foghlaim (Acadamaidh Dhrochaid an Easbaig). Coimhearsnachdan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Coimhearsnachd Gnothachais Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Leasachadh air Cothroman Ionnsachaidh Teaghlaich agus tachartasan.	Dàta com-pàirteachaidh air a thional agus air a mhion-sgrùdadh. Ais-fhiosrachadh bho Luchd-ionnsachaidh. Ais-fhiosrachadh bho Phàrantan/Luchd-cùraim. Luachaidhean bho Chuidiche Ionnsachadh Teaghlaich.	Beatha a' phlana a rèir an t-seisein sgoile.	Seirbheis Foghlaim (Ceannardan Sgoile).
Bidh a' Chomhairle a' conaltradh le pàrantan agus leis a' choimhearsnachd Ghàidhlig gus co-chomhairleachadh a choileanadh air solar tràth-bhliadhnaichean ann am FMG.	Ais-fhiosrachadh bho luchd-ùidhe uile. Dàta ga thional agus ga mhion-sgrùdadh.	Air a bhuileachadh ro 2025.	Seirbheis Foghlaim.
Prìomhachas Ro-innleachdail	Mar a bhios àireamhan bun-sgoile tro Mheadhan na Gàidhlig a' fàs, co-chomhairleachadh a dhèanamh air dòighean air barrachd àrdachaidh a thoirt air eòlas bogaidh do sgoilearan.		
Buil Mhiannaichte	Tha sgilean cànain nan sgoilearan air an leasachadh còmhla ri conaltradh nas doimhne leis a' Ghàidhlig, taobh a-muigh a' churraicealaim.		
Cleachdadh Làithreach	Obair leantainneach leis a' choimhearsnachd sgoile Ghàidhlig agus Comunn nam Pàrant, a thuilleadh air dlùth cho-obrachadh eadar an Sgoil-àraich, aonad Gàidhlig Innis an Uillt agus Acadamaidh Dhrochaid an Easbaig. Tha co-chomhairleachadh luchd-ùidhe a' gabhail àite tro gach seisean sgoile, le dàta air a thional 's air a mhion-sgrùdadh agus air a chur an gnìomh, gus na h-ath cheumannan fhiosrachadh.		

2. Meudachadh ionnsachadh na gàidhlig			
Gnìomhan a Dhìth	**Modh Measaidh**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Òrdugh co-chomhairleachaidh a leasachadh ann an co-obrachadh le luchd-ùidhe.	Thèid plana co-chomhairleachaidh a thoirt gu buil. Cruinneachadh is mion-sgrùdadh air ais-fhiosrachadh luchd-ùidhe. Plana Gnìomha (a' fiosrachadh Planadh Leasachaidh Sgoiltean agus Planadh Seirbheis).	Planadh C 3,4, sa bhliadhna 2025-26), air a bhuileachadh ann an C1,2 (2026-27).	Seirbheisean Foghlaim.
Obair na Gàidhlig is Cultair adhartachadh taobh a-staigh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.	Leasaichidh sinn ar dàimhean làidir leis a' Choimhearsnachd Ghàidhlig againn agus le ar com-pàirtichean planaidh coimhearsnachd, a' gabhail a-steach Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Clàraidh sinn an àireamh de sheiseanan Bookbug Gàidhlig air an lìbhrigeadh.	Planadh C 3,4, sa bhliadhna 2024-25), air a bhuileachadh ann an C1,2 (2026-27).	Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear - Bookbug Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Com-pàirteachas Com-pàirteachas Planaidh Coimhearsnachd Siorrachd Dhùn Breatann an Ear Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear A' Choimhearsnachd Ghàidhlig Coimhearsnachdan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear Gnothachasan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Prìomhachas Ro-innleachdail	An tairgse air Curraicealam tro Mheadhan na Gàidhlig a leudachadh aig ìre Àrd-Sgoil gach seisean.		
Buil Mhiannaichte	Nas motha eòlas bogaidh a thoirt do sgoilearan FMG agus meudachadh air an àireamh de chothroman coileanaidh tro Mheadhan na Gàidhlig rim faotainn le sgoilearan aig ìre àrd-sgoile.		
Cleachdadh Làithreach	Sgoilearan a' leantainn ann am FMG tro lìbhrigeadh air a' churraicealam Ghàidhlig. Faodaidh sgoilearan san ìre as àirde roghnachadh air leantainn le Gàidhlig aig ìre teisteanais nàiseanta aig gach ìre, fhad 's a tha Acadamaidh Dhrochaid an Easbaig a' lìbhrigeadh teisteanas Gàidhlig Àrd-Ìre Adhartach N4.		

2. Meudachadh ionnsachadh na gàidhlig			
Gnìomhan a Dhìth	**Modh Measaidh**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Cothroman a rannsachadh a thaobh teagasg a leudachadh agus taic a thoirt do dh'ìrean den sgioba obrach gus lìbhrigeadh a leudachadh air solar càileachdail Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig aig ìre àrd-sgoile.	Planadh Sgioba-obrach.	Measadh air C1 agus buileachadh air C2 gach bliadhna rè beatha a' phlana.	Seirbheisean Foghlaim. Sgoilearan, Comhairle Sgoilearan is Comhairle Phàrant.
Leantainn air adhart le com-pàirteachasan làidir le bun-sgoiltean gus cothroman air eòlas obrach a lìbhrigeadh do sgoilearan ann am Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig.	Clàradh air an àireamh de chothroman air eòlas obrach a chaidh a thabhann. Clàradh air an àireamh de chothroman eòlas obrach air an gabhail.	Gach bliadhna tro bheatha a' phlana.	Seirbheisean Foghlaim. Sgoilearan, Comhairle Sgoilearan is Comhairle Phàrant. Sgioba Sgilean airson Ionnsachadh, Beatha agus Obair.
Leantainn air adhart a' togail com-pàirteachas le buidhnean Gàidhlig iomchaidh gus raon farsaing de eòlas cultarach a lìbhrigeadh.	"Fòram In-ghabhail Aonachd" a stèidheachadh gus dèanamh cinnteach gu bheil guth na coimhearsnachd ga chluinntinn.	Planadh C3, 4 (2023-24) Lìbhrigeadh C 1,2 (2024-25)	Sgioba Planaidh Coimhearsnachd is Com-pàirteachais. Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt. Coimhearsnachdan. Urras Chur-seachadan is Cultair Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Gnìomh Saor-thoileach Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Com-pàirteachas Planaidh Coimhearsnachd Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Gnothachasan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.
Leantainn air adhart a' togail com-pàirteachas le buidhnean Gàidhlig iomchaidh, gus raon farsaing de eòlas cultarach a lìbhrigeadh.	Mapadh is pròifileadh farsaing luchd-ùidhe a chur an gnìomh air buidhnean Gàidhlig eagraichte. Clàradh com-pàirt anns am "Fòram In-ghabhail Aonachd".	Planadh C 3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh air C 1,2 sna bhliadhnaichean às dèidh sin de bheatha a' phlana.	Seirbheisean Foghlaim. Sgoilearan, Comhairle Sgoilearan agus Comhairle nam Pàrant. Coimhearsnachd Ghàidhlig. Com-pàirteachas Planaidh Coimhearsnachd Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Gnothachasan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

2. Meudachadh ionnsachadh na gàidhlig			
Prìomhachas Ro-innleachdail	Togail air an adhartas làithreach, Gàidhlig adhartachadh mar L3 (Dàrna Nuadh-chànan) gu bun-sgoiltean uile leis an amas air an àireamh de sgoiltean a mheudachadh, a tha a' tabhann Gàidhlig mar L3 (Dàrna Nuadh-chànan)		
Buil Mhiannaichte	Togail nas motha agus nas fharsainge air ionnsachadh na Gàidhlig am measg chloinne is dhaoine òga, a' cur ri gleidheadh agus ath-bheòthachadh air a' Ghàidhlig.		
Cleachdadh Làithreach	**L3 san Roinn Bun-sgoile** Tha cleachdadh air modh-obrach eadar-chuspaireil planaichte agus taobhan de shaoranachd is foghlam eadar-nàiseanta, mar aon dòigh air cànan L3 a chur an aithne. Tha meudachadh ann an cleachdadh air ionnsachadh eadar-chuspaireil planaichte (aon de na ceithir cho-theacsaichean airson ionnsachadh taobh a-staigh CfE) a' furastachadh ionnsachadh mu thaobhan de dhùthchannan eile tarsainn a' churraicealam. Nar bun-sgoiltean mar eisimpleir, faodaidh pròiseactan mu dhùthchannan eile a bhith a' gabhail a-steach taobhan de chànan, cruinn-eòlas, eachdraidh, sgrùdaidhean àrainneachdail agus ealain chruthachail, còmhla ri slàinte agus sunnd. Faodaidh an dùthaich eile a bhith na meadhan ionnsachaidh tarsainn na sgoile.		
Gnìomhan a Dhìth	**Modh Measaidh**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Gach bliadhna a' cur taic agus ag adhartachadh Ionnsachadh Proifeiseanta Fad Dreuchdail ann an Gàidhlig gu luchd-teagaisg uile.	An àireamh de luchd-obrach a' com-pàirteachadh ann an CLPL Gàidhlig, a sgrùdadh agus a chlàradh. Sgrùdadh a dhèanamh air ais-fhiosrachadh bho chùrsaichean CLPL.	Gach bliadhna tro bheatha a' phlana.	Seirbheisean Foghlaim.
Seisean fiosrachaidh bliadhnail ga thairgsinn, ann an co-obrachadh le aonad FMG Innis an Uillt, gu luchd-obrach uile aig a bheil ùidh ann an Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, gus cànan is cultar na Gàidhlig adhartachadh anns na sgoiltean.	Sgrùdadh agus clàradh a dhèanamh air an àireamh de luchd-obrach an làthair aig seiseanan fiosrachaidh. Fiosrachadh air ais bho sheiseanan a sgrùdadh.	Planadh C3,4 (2023-24) agus lìbhrigeadh sna bliadhnaichean às dèidh sin.	Seirbheisean Foghlaim.

A. Amasan Seirbheis Chorporra				
Buil Mhiannaichte	**Cleachdadh Làithreach**	**Gnìomhan a Dhìth**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Suaicheantas is Brannd Suaicheantas is brannd Siorrachd Dhùn Breatann an Ear ann an Gàidhlig agus Beurla.	Tha suaicheantas Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear dà-chànanach.	Bidh sinn ag amas air an adhartas a tha dèante a chumail a' dol, ann an comharrachadh chothroman a thig am bàrr gus an Suaicheantas Catharra a thaisbeanadh ann an Gàidhlig agus Beurla.	Planadh C3, 4 (2023-24) Lìbhrigeadh C 1,2 (2024-25)	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.

A. Amasan Seirbheis Chorporra				
Soidhneachd Bidh soidhneachd a' gabhail a-steach Gàidhlig agus Beurla mar phàirt de phròiseas ath-ùrachaidh sam bith.	Tha soidhneachd dà-chànanach na àite gu làithreach air feadh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.	Nì sinn rannsachadh ann an com-pàirteachas le ath-sgrùdadh na coimhearsnachd Ghàidhlig, freagarrachd air soidhneachd ionadachadh ann am prìomh ionadan-cruinneachaidh, agus soidhneachd rathaidean. Sgrùdaidh sinn agus lorgar badan cudromach far am faodadh soidhnichean, a' gèilleadh do TSRGD (Riaghailtean Shoidhnichean Trafaig is Stiùiridhean Coitcheann), le dà chànan a chur nan àite. Atharraichidh sinn cuideachd seann soidhnichean nuair a bhios feum aca air, a bhios a' gèilleadh do TSRGD.	Planadh C3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh C1,2 (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin ann am beatha a' phlana.	Roinn Rathaidean Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planiadh Gnìomha Cho-ionannachdan. A' Choimhearsnachd Ghàidhlig. Coimhearsnachdan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

B. Conaltradh Leis A' Phoball				
Desired Outcome	**Current Practice**	**Actions Required**	**Target Date**	**Responsibility**
Adhartachadh Teachdaireachdan deimhinneach gu bheil conaltradh sa Ghàidhlig bhon phoball an-còmhnaidh di-beathte agus tha sin ga aithris gu cunbhalach.	Tha duilleag-lìn air làrach-lìn Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear airson a' Phlana Ghàidhlig 2020-23, agus duilleagan-lìn a bharrachd airson Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig. Chan eil aon aca ag aithris gu bheil sinn a' cur fàilte air conaltradh bhon phoball ann an Gàidhlig.	Adhartaichidh sinn gu bheil sinn a' cur fàilte agus a' gabhail ri conaltradh ann an Gàidhlig, agus nithear oidhirp air freagairtean a thoirt ann an Gàidhlig. Sgaoilidh sinn brathan naidheachd agus fiosrachadh cudromach ann an Gàidhlig agus Beurla, ann an co-chomhairle leis a' choimhearsnachd Ghàidhlig agus nas fharsainge. Cuairtichidh sinn gu cunbhalach susbaint Ghàidhlig (ceithir puist aig a' char as lugha sa bhliadhna) tro mheadhanan sòisealta.	Planadh C3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh C1,2 (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana. Planadh C3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh C1,2 (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana. Planadh C3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh C1,2 (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.

B. Conaltradh Leis A' Phoball				
Conaltradh Sgrìobhte Gabhar an-còmhnaidh ri conaltradh sgrìobhte ann an Gàidhlig (post, post-d agus meadhanan sòisealta), agus bidh freagairtean gan toirt ann an Gàidhlig ann an co-rèir ris a' phoileasaidh choitcheann.	Chan eil e ag ràdh air làrach-lìn Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear gun gabhar an-còmhnaidh ri conaltradh ann an Gàidhlig. Chan eil moidealan trèanaidh sam bith do luchd-obrach a thaobh a bhith a' freagairt do litrichean ann an Gàidhlig.	Ath-sgrùdaidh sinn fiosrachadh làithreach air an làraich-lìn againn, mar phàirt de ar làraich-lìn ath-ùraichte. Rannsaichidh sinn fuasglaidhean agus am pròiseas air taic a chur ri buileachadh seasmhach air feadh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, gus freagairtean do chonaltradh Gàidhlig a gheibhear.	Planadh C3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh C1,2 (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana. Planadh C3, 4 (2023-24) agus lìbhrigeadh C1,2 (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Fàilteachas agus Fòn Far an urrainn do luchd-obrach le Gàidhlig an t-seirbheis seo a choileanadh, tha iad a' faighinn taic air sin a dhèanamh.	Gu làithreach, chan eil luchd-obrach sam bith le Gàidhlig a' toirt sheirbheisean fàilteachais is fòn seachad ann an Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear, seach taobh a-staigh solar Foghlaim tro Mheadhan an Gàidhlig.	Rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd a bhith a' toirt amas na seirbheis chorporra seo gu buil.	Comharraich bun-loidhne an iarrtais, planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Seirbheisean Luchd-ceannach Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Coinneamhan Poblach Tha cothroman air coinneamhan poblach a chumail gu dà-chànanach no ann an Gàidhlig air an rannsachadh agus air an adhartachadh gu cunbhalach.	Chan eil cothrom air a bhith aig Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear air coinneamh phoblach dà-chànanach a chumail.	Rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd a bhith a' toirt amas na seirbheis chorporra seo gu buil. Rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd a bhith a' fighe chothroman a-steach don cho-chomhairle agus sgrùdadh air a' Phlàna Ghàidhlig 2023-28. Bheir sinn aoigheachd do thachartasan le New Scots, a bhios a' gabhail a-steach Gàidhlig.	Comharraich bun-loidhne an iarrtais, planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana. Planaig C3,4 agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana. Planaig C3,4 agus lìbhrig 1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana. Planaig C3,4 agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.

C. Fiosrachadh				
Buil Mhiannaichte	**Cleachdadh Làithreach**	**Gnìomhan a Dhìth**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Brathan Naidheachd Tha brathan naidheachd agus na brathan naidheachd uile co-cheangailte ri Gàidhlig, rim faotainn ann an Gàidhlig agus Beurla.	Gu làithreach, tha brathan naidheachd uile air an sgaoileadh ann am Beurla a-mhàin. Tha brathan naidheachd buntainneach do Ghàidhlig air am foillseachadh sa mhòr-chuid ann am Beurla. Bhiodh brathan naidheachd rim faotainn ann an Gàidhlig le an iarraidh.	Rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd a bhith a' toirt amas na seirbheis chorporra seo gu buil. Rannsaichidh sinn meadhanan Gàidhlig agus cuairtichidh sinn brathan naidheachd a tha co-cheangailte.	Comharraich bun-loidhne an iarrtais, planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	ESgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Meadhanan Sòisealta Susbaint Ghàidhlig air a sgaoileadh gu cunbhalach tro mheadhanan sòisealta.	Chan eil sinn a' foillseachadh puist mheadhanan sòisealta tarsainn àrd-ùrlaran mheadhanan sòisealta na Comhairle.	Rannsaichidh sinn far a bheil sin iomchaidh, gus dèanamh cinnteach gu bheil susbaint mheadhanan sòisealta buntainneach, dà-chànanach.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Làrach-lìn Bu chòir do shusbaint Ghàidhlig a bhith ri fhaotainn tarsainn comas ruigsinneachd làrach-lìn an ùghdarrais phoblaich.	Gu làithreach, tha ar Plana Gàidhlig 2020-23 ri fhaotainn air an làraich-lìn ann an Gàidhlig.	Rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd a bhith a' toirt amas na seirbheis chorporra seo gu buil. Pròiseas aontachadh eadar seirbheisean foghlaim is seirbheisean conaltraidh gus fiosrachadh fhaighinn air eadar-theangachadh.		Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Foillseachaidhean Corporra Air an toirt gu buil ann an Gàidhlig agus Beurla, le prìomhachas ga thoirt dhaibhsan far a bheil an ruigsinneachd agus a' bhuaidh as àirde.	Tha Plana Gàidhlig (2020-23) air fhoillseachadh gu dà-chànanach. Tha sgrìobhainnean corporra eile uile rim faotainn le an iarraidh.	Bidh sinn ag amas air freagarrachd is seasmhachd a rannsachadh tarsainn na Comhairle gus foillseachaidhean corporra a chomharrachadh mar a bhios iomchaidh.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.

C. Fiosrachadh				
Cànan Tha pròiseas na àite gus dèanamh cinnteach gu bheil càileachd agus comas ruigsinneachd air Gàidhlig àrd ann am fiosrachadh corporra uile.	Tha eadar-theangachadh is eadar-mhìneachadh air fiosrachadh corporra is sgrìobhainnean air a choileanadh gu làithreach le treas phàrtaidh teisteanaichte bhon taobh a-muigh, a tha a' cumail ri Gnàthachas Litreachaidh na Gàidhlig aig SQA.	Thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air an t-solar làithreach agus rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd tarsainn na Comhairle gus eadar-theangachadh a chomharrachadh, agus cothrom a rannsachadh a thaobh fulangas na coimhearsnachd ionadail a thogail.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Taisbeanaidhean Bu chòir cothroman air taisbeanaidhean poblach a lìbhrigeadh gu dà-chànanach no ann an Gàidhlig a rannsachadh gu cunbhalach, le prìomhachas ga thoirt dhaibhsan le comas air a' bhuaidh as àirde.	Tha Siorrachd Dhùn Breatann an Ear a' tuigsinn a' phrìomh àite a tha aig ealain is dualchas ann am fàs agus cumail suas com-pàirt, agus ann am meudachadh air cleachdadh na Gàidhlig air feadh Alba.	Ath-sgrùdaidh sinn an solar làithreach agus rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd tarsainn na Comhairle, gus eadar-theangachadh a chomharrachadh, agus cothrom a rannsachadh air com-pàirt is fulangas na coimhearsnachd ionadail a thogail.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.

D. Luchd-Obrach				
Buil Mhiannaichte	**Cleachdadh Làithreach**	**Gnìomhan a Dhìth**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
In-Sgrùdadh In-sgrùdadh air sgilean Gàidhlig is feumalachdan trèanaidh a choileanadh tro bheatha gach eagrain den phlana.	Chuir Siorrachd Dhùn Breatann an Ear sgrùdadh bhon taobh a-staigh an gnìomh air comas ann an Gàidhlig, do Phlana Ghàidhlig (2020-23). Cuiridh sinn in-sgrùdadh air comas cànain an gnìomh don eadar-obrachadh seo den Phlana Ghàidhlig.	Cuiridh sinn in-sgrùdadh air comas cànain an gnìomh, a' leantainn air aonta don ath-thriall seo den Phlana Ghàidhlig le Bòrd na Gàidhlig.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) agus na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Leasachaidh Dhaoine Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Inntrigeadh Tha eòlas air plana Gàidhlig agus cothroman trèanaidh an ùghdarrais phoblaich, air am fighe a-steach do dh'inntrigeadh luchd-obrach ùr.	Tha ar Plana Gàidhlig (2023-23) ri fhaotainn air an ionad againn.	Bidh ath-sgrùdadh dèante air an t-solar làithreach agus rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd tarsainn na Comhairle a thaobh inntrigeadh is cothroman trèanaidh.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) agus na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Leasachaidh Dhaoine Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Trèanadh Cànain Trèanadh is leasachadh air sgilean Gàidhlig gan lìbhrigeadh do luchd-obrach, gu h-àraid a thaobh buileachadh air Plana Gàidhlig an ùghdarrais phoblaich.	Tha Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear mar phàirt den tairgse bho Leasachadh Dhaoine, a' cur taic ri CPD do luchd-obrach aig a bheil feum air Gàidhlig mar phàirt riatanach de an dreuchdan.	Nì sinn sgrùdadh air toraidhean an in-sgrùdaidh air comas cànain. Leasaichidh sinn bun-loidhne agus rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd tarsainn àrd-ùrlaran leasachaidh dhaoine na Comhairle.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Leasachaidh Dhaoine Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Cleachdadh Gàidhlig Tha luchd-obrach air am misneachadh gu Gàidhlig a chleachdadh nan obair.	Tha luchd-obrach Siorrachd Dhùn Breatann an Ear air am misneachadh gu Gàidhlig a chleachdadh nan obair, far a bheil sin buntainneach agus iomchaidh.	Leanaidh sinn air adhart a' misneachadh luchd-obrach gu Gàidhlig a chleachdadh nan obair, far a bheil sin buntainneach agus iomchaidh.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Leasachaidh Dhaoine Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.

D. Luchd-Obrach				
Trusadh Tha spèis agus aithne ga thoirt do sgilean Gàidhlig taobh a-staigh a' phròiseas trusaidh air feadh an ùghdarrais phoblaich. Tha Gàidhlig ga meas riatanach agus/no ion-mhiannaichte ann an tuairisgeulan obrach airson am Plana Gàidhlig a lìbhrigeadh ann an co-rèir ri stiùireadh trusaidh Bhòrd na Gàidhlig. Sanasan obrach dà-chànanach no Gàidhlig a-mhàin do dhreuchdan uile far a bheil Gàidhlig na sgil riatanach.	Far a bheil riatanas air Gàidhlig a bhith na pàirt den dreuchd agus den t-sònrachadh obrach, tha seo dèante ann an co-rèir ri stiùireadh trusaidh bho Bhòrd na Ghàidhlig. Chan eil Gàidhlig mar sgil riatanach ann an sanasan àbhaisteach. Chan eil sinn gu làithreach a' foillseachadh shanasan obrach dà-chànanach no Gàidhlig a-mhàin do dhreuchdan far a bheil Gàidhlig na sgil riatanach.	Leanaidh sinn air adhart a' gèilleadh do stiùireadh trusaidh Bhòrd na Gàidhlig mar a bhios iomchaidh. Far a bheil riatanasan sònraichte air labhairt Gàidhlig ann an dreuchd, bidh riochdaire freagarrach le Gàidhlig an lùib pròiseis an agallaimh. Far a bheil Gàidhlig na sgil riatanach don dreuchd, bidh sinn ag amas air sanasan obrach agus sònrachadh pearsa a shanasachadh gu dà-chànanach.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Sgioba Trusaidh Ghoireasan Daonna Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Sgioba Leasachaidh Dhaoine Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.

E. Corpas Na Gàidhlig				
Buil Mhiannaichte	**Cleachdadh Làithreach**	**Gnìomhan a Dhìth**	**Ceann-latha Targaid**	**Uallach**
Gnàthachas Litreachaidh na Gàidhlig Thèid an Gnàthachas Litreachaidh na Gàidhlig as ùire a leantainn a thaobh stuthan sgrìobhte uile a bheir an t-ùghdarras gu buil.	Tha stuthan sgrìobhte Siorrachd Dhùn Breatann an Ear air an eadar-theangachadh le treas phàrtaidh teisteanaichte no le cosnaiche de EDC a chumas ri Gnàthachas Litreachaidh na Gàidhlig aig SQA.	Ath-sgrùdaidh sinn an solar làithreach agus rannsaichidh sinn freagarrachd is seasmhachd a bhith a' cleachdadh luchd-obrach EDC. Ath-sgrùdaidh sinn stiùireadh làithreach air eadar-theangachadh is eadar-mhìneachadh, gus dèanamh cinnteach gu bheil eadar-theangachadh is eadar-mhìneachadh air stuthan sgrìobhte buntainneach agus air an iarraidh, uile a' gèilleadh do Ghnàthachas Litreachaidh na Gàidhlig.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na bliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan.
Ainmean-àite Tha stiùireadh air ainmean-àite Gàidhlig ga shireadh bho Ainmean-Àite na h-Alba agus ga chleachdadh.	Bidh Siorrachd Dhùn Breatann an Ear a' sireadh comhairle bho Ainmean-Àite na h-Alba mar a bhios riatanach.	Leanaidh sinn air adhart a' sireadh comhairle bho Ainmean-Àite na h-Alba mar a bhios riatanach.	Planaig C3, 4 (2023-24) agus lìbhrig C1,2 ann an (2024-25) is na nabliadhnaichean às dèidh sin den Phlana.	Seirbheisean Foghlaim Comhairle Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Sgioba Conaltraidh is Com-pàirt Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Fòram Planaidh Gnìomha Cho-ionannachdan. A' Choimhearsnachd Ghàidhlig. Coimhearsnnachdan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear. Gnothachasan Siorrachd Dhùn Breatann an Ear.

East Dunbartonshire
Gaelic Language Plan 2024-2029

sustainable thriving achieving
East Dunbartonshire Council
www.eastdunbarton.gov.uk

Other formats

This document can be provided in large print, Braille or in audio format and can be translated into other community languages. Please contact the Council's Communications & Engagement Team at:

East Dunbartonshire Council, 12 Strathkelvin Place, Southbank, Kirkintilloch G66 1TJ Tel: 0300 123 4510